

4

Závody

Historie závodů a přehled všech závodů zařazených do soutěže

Texty a údaje do této kapitoly pocházejí v naprosté většině z webové stránky Běžce Vysočiny a byly na web připraveny současným předsedou výboru a ředitelem soutěže BV Bohumilem Novákem. Pro účely tohoto sborníku bylo nutno popisy některých závodů zkrátit. Mnoho závodů bylo z rozličných důvodů (výluky, polomy, dopravní situace...) zařazeno v několika variantách a není možno se z důvodu omezeného rozsahu sborníku zabývat jejich detailními popisy. Bližší informace o variantách závodů, výsledcích jednotlivých ročníků, včetně plánků tratí a tabulek vítězů jsou dostupné na webu BV.

Historická tabulka je k dispozici pro mnoho individuálních závodů. Pro ukázkou a pro demonstraci bohatství materiálů a dat dostupných na webu BV vybíráme z důvodu omezeného rozsahu sborníku část historické tabulky pouze pro tři klasické závody, které jsou zařazeny od samých počátků BV až dodnes. Jsou to Jarní běh v Pávově, Běh vítězství Jihlava–Třešť a Běh Heulosem – Memoriál J. Šmrhy.

Do programu Běžce bylo v jeho historii zařazeno 50 (2024) různých závodů. Některé závody se uskutečnily ve všech ročnících, některé nikoliv. Některé byly součástí několik let, jiné jen jednu sezónu (např. Kalas, Váza Vysočiny, Běchovice). Existují závody (Heulos, Rudný), které se uskutečnily za sezónu dokonce dvakrát, a jsou také závody, které se po určitém přerušení do Běžce opět vrátily (Polná, Rudný, Chotěboř).

Při četbě popisu tratí závodů se předpokládá určitá znalost terénu.

Jednotlivé závody často vznikaly na tréninkových trasách běžců (Třešť, Bedřichovská 20, Stonařov, Du-

šejov, Henčov, Polná); využily se závody s předešlou tradicí (Běchovice, Heulos), případně skupina běžců chtěla mít svůj závod (Teslácká 9, Chotěboř, Dačice, Třebíč, Opatov, Kněžice). Některé závody (Bromberk, Pávov, 10 km dráha) vznikaly z nedostatku závodů v soutěži. V případě závodu Jihlava–Čeřínek se jednalo o výzvu mezi sportovci. K uspořádání závodu vybízel i poznaný terén (Antoníček, Tříkrát přes kopec). Existují či existovaly závody, které byly z konkrétních důvodů přeloženy na jiné výhodnější místo (např. Jihlava–Čeřínek, Hodinovka Jihlava).

Největší podíl na trvání závodů mají ochotní dobrovolníci, kteří pořádají závod. Účastníci na něj přijdou v určitém počtu vždy. Někdo je ovšem musí pozvat, zaregistrovat je, vyměřit a označit trať, změřit časy a vydat výsledkovou listinu, postarat se o startovní čísla, základní občerstvení, šatnu či další nezbytnosti.

Závody často zanikají kvůli nezájmu pořadatelů (Oslednice, Hodinovka Telč, Teslácká 9, Zborná, Třebíč, Pelhřimov), některé musely ustoupit jinému závodu (Henčov, Okolo Čeříňku, Do vrchu Čeřínek, Tříkrát přes kopec), některé byly vyřazeny na přání závodníků (Kalas a Váza Vysočiny ve Žďáře) Z praktických důvodů byly vyřazeny Běchovice.

Pořadí závodů v přehledu je převzato z webu BV. Závody jsou v tabulce na následující straně seřazeny podle jejich prvního zařazení do soutěže a očíslovány identifikačním číslem. Barevně jsou v tabulce odlišeny závody historické a závody stále aktuální. Toto řazení je logické z historického hlediska – např. v prvním ročníku 1976 bylo zařazeno 9 závodů s identifikačními čísly 1-9.

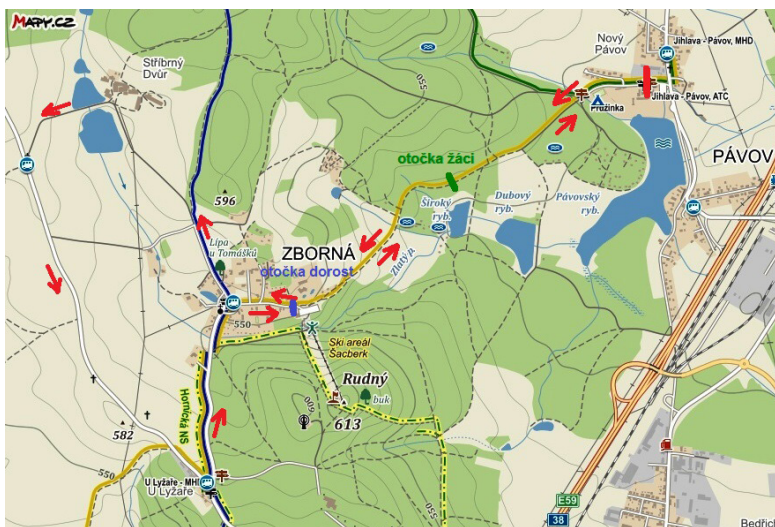
Tabulka 6: Historický přehled všech závodů v soutěži BV podle roku zařazení do 2024

Č.	Závod	Délka km	Počet zařazení	Období		Zakladatel
1	Lesní běh Pávov	8–8,6	49	1976–24		Vantuch Václav
2	Běh vítězství Ji – Třešť	14,6	47	1976–19	2022–24	Jelen Milan
3	Okolo Rudného	5,8–8	41	1976–85	1994–24	Šmrha Jiří
4	Běh Březinou Polná	5,5–10,6	35	1976–77	1992–24	Morávek J., Špaček J.
5	Hodinovka Telč		2	1976–77		Jelen Milan
6	Běh Ji – Čeřínek	12,2–11,6	21	1976–96		Vantuch Václav
7	10 km dráha Spartak Jihlava	10	1	1976		TJ Spartak Jihlava
8	Běchovice	10	1	1976		Československý svaz TV
9	Bedřichovská 20	16–	30	1976–05		Vantuch Václav
10	Oslednice Telč	8,4	1	1977		Jelen Milan
11	Běh Heulosem – podzim	6,5–6,7	47	1977–19	2021–24	Šmrha Jiří
12	Stonařovské Aleje	(20, 15) 10	46	1978–19	2021–24	Brabec Josef
13	Tříkrát přes kopec	10,5–10,9	27	1978–04		Šmrha Jiří
14	Bromberk Čeřínek	11,2	2	1978–79		Šmrha Jiří
15	Okolím Chotěboře	16,5	9	1979–83	2006–09	Krejčí Pavel
16	Mem. Kalase Žďár nad S.	6	1	1980		OV ČSTV Žďár nad Sázavou
17	Okolím Dušejova	11,4	26	1980–05		Ždimera Milan
18	Váza Vysočiny Žďár n.S.	8	1	1980		OV ČSTV Žďár nad Sázavou
19	Hodinovka H. Brod		1	1980		TJ Jiskra Havl. Brod
20	Hodinovka Jihlava		38	1982–99	2005–24	Svoboda Oldřich
21	Okolo Rudného – podzim	5,8	4	1982–85		Šmrha Jiří
22	Okolo Zborné	8,5–10	10	1984–93		Gengela Jan
23	Do kopce Čeřínek	2,2	21	1984–04		Šmrha Jiří
24	Okolo Čeřítku	10	16	1986–01		Šmrha Jiří
25	Běh Heulosem – jaro	6,5	1	1986		Šmrha Jiří
26	Kolem Antonička	5,5–7,5	5	1987–91		Šmrha Jiří
27	Kamenická 15	15	37	1988–24		Hrubý Ludvík
28	Teslácká 9	8,5	4	1988–91		Kotoun Ota
29	Henčovskou oborou	9,4	6	1992–97		Bříza Vlastislav
30	Dačická 14	13,2	28	1995–19	2022–24	Šimurda Z, Šuler V.
31	Na Vysoký kámen	(13,1) 10,4	28	1997–24		Vantuch Václav
32	Planderský běh	9,4	26	1998–19	2021–24	Palánová Alena
33	Hodinovka Dačice		5	2000–04		Šimurda Z, Šuler V.
34	Jarní cena Datalusku	8,8	6	2002–07		Hotař Pavel
35	Kláštevní brána Třebíč	10,6	5	2002–06		Koreš Arnošt
36	Půlmaraton Nové Veselí	21,1	22	2002–19	2021–24	Bílek Miloš
37	Přespolní běh v Řásné	9,6	23	2002–24		Příbyl Petr
38	Přes tři hráze Opatov	8,6	20	2005–24		Kruba Jaroslav
39	Alejemi v Kněžicích	9,8	20	2005–24		Nechvátal František
40	Okolo Dolňáku Okříšky	6,3	8	2006–13		Pilát Zdeněk
41	Sádeckými vinohrady	8,8	6	2007–12		Koreš Arnošt
42	Cena Běžce Vysočiny	(8,8) 9	16	2008–19	2021–24	Novák Bohumil
43	Okolo Trpaslíka Hybrálec	10	13	2010–19	2022–24	Stoklásek Petr
44	Běh s Poutníkem Pelhřimov	10	9	2011–19		Libor Vítů
45	Borovinská 10	10	5	2013–17		Koreš Arnošt
46	Okolo rybníků Okříšky	10	4	2014–17		Koreš Arnošt
47	Fränkische běh Okříšky	10	4	2018–19	2021–22	Koreš Arnošt
48	Roštejnskou oborou Růžená	7,3	5	2019	2021–24	Hana Polednová
49	Běh Havlíčka Borovského	9	4	2021–24		Vratislav Libánský
50	Havlíčková pětka	5,2	1	2024		Jiří Brychta

Legenda: zeleně závody aktivní, hnědě závody historické,
autor B. Novák, aktualizoval I. Kugler, poslední sloupec doplnil Karel Hadrava

1. Jarní běh Pávov (Přespolní/Lesní běh Pávov, Lesní běh Lesnov)

Trat' 8–8,6 km, závod zařazen 49×, 1976–dosud

Jarní běh Pávov, současná varianta (1982 – dosud)

Historicky první závod Běžce Vysočiny, který se konal dne 14. dubna 1976.

Stejně jako u několika dalších závodů BV, existovalo i u Jarního běhu v Pávově několik variant tratí.

Prvních pět ročníků mělo start za Domovem důchodců v Lesnově a závod byl vypsán pro všechny věkové kategorie. Původní název byl Lesní běh v Les-

nově. Klimatické podmínky Vysočiny a poměrně brzký termín způsobovaly na této trati pořadatelům potíže. Trať bývala plná bláta a mnohdy i sněhu. Proto pořadatelé hledali náhradní řešení trasy.

V roce 1981 se běželo na trase vedené po asfaltu v trojúhelníku U Lyžaře – Zborná – Stříbrný Dvůr – U Lyžaře.

V roce 1982 se poprvé startovalo v autokempinku Pávov, kde bylo potřebné zázemí. Trasa vedla po lesní cestě do Zborné s oběhnutím trojúhelníku z roku 1981 a návratem do místa startu. Tato trať se osvědčila nejlépe a běhá se dosud.

V roce 2000 byla obnovena tradice z prvních pěti ročníků zařazením mládežnických kategorií. Dorost má tradiční obrátku na okraji Zborné, žactvo po 1 km.

O oblíbenosti závodu svědčí rekordní účasti v poslední době. Pávov většinou otvírá novou sezónu a to přitahuje.

V 35. ročníku (2010) byl poprvé zařazen vložený závod pro nejmladší, a to na okružku 350 m dlouhém, který byl veden po komunikacích místního autokempu.

1981, Lesní běh. zleva: Pavel Tůma, Olda Svoboda, Jiří Hicl, Vladislav Šimánek, Miroslav Kubů, V. Klimeš, K. Hadrava, Jiří Hyžák, Josef Beneš, M. Pýcha, V. Vantuch, Jindřich Musil, Josef Vrtal...
(z archivu V. Vantucha)

Historická tabulka Jarního běhu v Pávově – prvních deset míst MUŽI

poř.	poř. výkon	jméno	rok nar.	příslušnost	body	počet startů	počet vítězství	max. výkon
1	29	Hadrava Karel	1956	Jihlava Atletika – Rohozná TJ – Ji Modeta	341,6	39	1	31:17
2	13	Štáva Petr	1967	Jihlava Atletika – Tri Club – So Kamenice	283,5	33	2	30:08
3	397	Bumbálek Miroslav	1951	Jihlava – Kamenice u Jihlavy TJ Sokol	271,2	37	0	38:50
4	149	Jiřík Jaroslav	1946	Jihlava Spartak	264,8	31	1	34:08
5	163	Stoklásek František	1946	Jihlava – Stonařov TJ Sokol	255,1	29	2	34:27
6	298	Novák Zdeněk	1939	Jihlava Běžec Vysočiny – Spartak	254,8	28	4	37:00
7	39	Hotař Pavel	1963	Jihlava Datalusk SK – Spartak – Sokol Bedř.	248,7	29	2	31:33
8	178	Procházka Zdeněk	1956	Jihlava Bosch – Tesla	244,6	28	3	34:45
9	232	Vantuch Václav	1936–23	Jihlava Bedřichov Sokol	242,5	29	0	35:47
10	141	Roubal Vladimír	1947	Jihlava BV, Jipocar, VO Brock, Sokol Bedř.	227,1	26	3	33:59

Historická tabulka Jarního běhu v Pávově – prvních deset míst ŽENY

poř.	poř. výkon	jméno	rok nar.	příslušnost	body	počet startů	počet vítězství	max. výkon
1	5	Kopřivová Jana	1966	Jihlava Spartak	110,0	11	11	35:31
2	21	Srbová Alena	1979	Jihlava Běžec Vysočiny	107,0	11	4	39:07
3	67	Juříčková Kamila	1977	Havl. Brod Catus Team, Štoky HK Skála	72,1	9	0	44:51
4	7	Krčálová Olga	1978	Polná	67,4	7	4	36:04
5	37	Fencíková Vladislava	1965	Chotěboř TJ CHS Turbo	60,5	7	1	41:28
6	11	Glierová (Šťastná) Renata	1985	Doubravnik, Brno Moravská Slávia AC	57,9	6	5	38:02
7	118	Adamová Kateřina	1971	Jihlava	56,1	8	0	52:08
8	52	Filippi Alena	1977	Světlá nad Sázavou, AZ tým	51,6	6	1	43:54
9	46	Sochorová Věra	1978	Světlá nad Sázavou, AZ tým	47,9	6	0	42:46
10	20	Frolíková Andrea	1983	Polná TJ Slavoj	45,7	5	0	39:02

2. Běh vítězství Jihlava–Třešť

Trať 14,6 km, závod zařazen 47×, 1976–1919, 2022–2024

Milan Jelen, který bydlel v Třešti, uspořádal jako připomínku konce 2. světové války Běh vítězství z Jihlavy do Třešti.

První ročník se konal v roce 1975. Už během tohoto prvního ročníku Běhu vítězství Milan Jelen uvažoval o založení běžecké soutěže na Jihlavsku a získal pro onu myšlenku první příznivce. Druhý ročník běhu v roce 1976 byl již součástí soutěže Běžec Jihlavska, která byla později přejmenovaná na Běžec Vysočiny. Běh vítězství se zároveň stal oficiálním přeborem v silničním běhu okresu Jihlava. Závod je znám zájmem místních občanů. Od prvopočátku je spojen s připomínkou nejtragičtějších událostí novodobé historie města v prvních květnových dnech roku 1945. Památku obětí uctí také závodníci položením květiny k památníku.

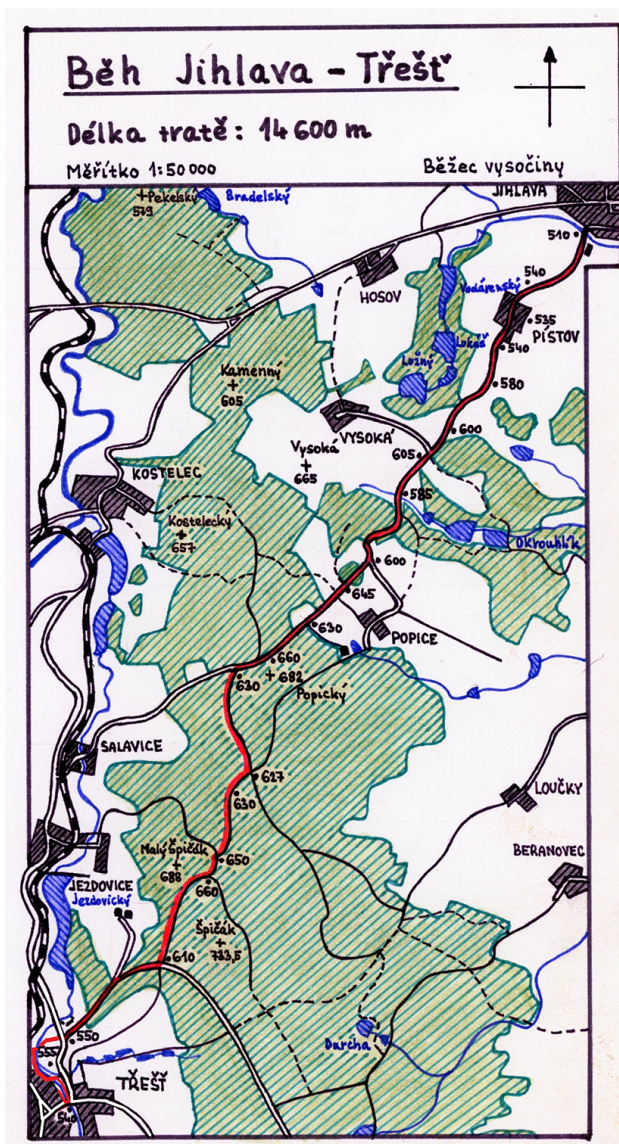
V současnosti závod pořádá pořádá město Třešť. Start je tradičně na mostku přes Koželužský potok v Telečské ulici v Jihlavě. Pro převlečení závodníků slouží autobus, který je po závodě přepraví zpět. V počátečních ročnících byla před startem vyslána

delegace závodníků, kteří položili květiny k dnes již zlikvidovanému památníku osvobození na konci Žižkovy ulice.

Trať vede zpočátku po silnici III. třídy přes Pístov směrem na Salavice. Běžci překonávají tři náročná stoupání a dvě prudší klesání. Po sedmi kilometrech se odbočuje vlevo na lesní cestu. V tomto úseku vede trať po západním úbočí zalesněného hřebenu Brtnické vrchoviny. Nejvyššího bodu dosahuje v sedle mezi vrchy Malý a Velký Špičák. Tato část trati byla původně s nezpevněným povrchem. V roce 1984 byl tento úsek vyasfaltován. Na tento rok pamětníci vzpomínají, neboť museli překonat asi 2 km po navezeném hrubém podkladním šterku.

Následně trať poměrně prudce klesá do údolí Třeštského potoka k Novému mlýnu. Zde po odbočení vlevo pokračuje po silnici II. třídy 406 k Třešti. První ročník měl cílovou pásku u místní sokolovny. V dalších letech byla přemístěna do centra na náměstí. Na počátku byla uváděna délka závodu 14,4 km, později 14,5 km. Přesným přeměřením byla nakonec

zjištěna délka 14,6 km. V průběhu času se změnil povrch či došlo k osazení svodidel v prostoru napojení na silnici č. 406, ale až na tyto drobnosti je po celou dobu stále stejná trať.

Od roku 2001 mládež běhá vložený závod. Start a cíl je na náměstí v Třešti; 0,8 km dlouhý okruh vede po místních komunikacích.

V roce 2023 byl cíl závodu přesunut z náměstí k přírodnímu koupališti Malvíny. Klesání od Nového mlýna pokračuje nově po cyklostezce podcházející silnici č. 406 a dále po ní pokračuje do cíle u koupaliště. Celková vzdálenost závodu byla zachována.

Účastnický rekord byl vytvořen v roce 2024 251 – muži 89, ženy 40, dorost 1, žáci a žákyně 121

Historická tabulka Běhu vítězství – prvních deset míst MUŽI

Celkem je v tabulce 865 závodníků, 388 má jeden start.

poř.	poř. výkon	jméno	rok nar.	příslušnost	body	počet startů	počet vítězství	max. výkon
1	172	Jiřík Jaroslav	1946	Jihlava – Spartak – Motorpal	286,8	36	0	56:33
2	211	Stoklásek František	1946	Jihlava – Stonařov Sokol	267,1	31	1	57:33
3	517	Schling Jaromír	1946	Jihlava – OK – Spartak	243,3	31	0	1:05:15
4	574	Bumbálek Miroslav	1951	Jihlava – Kamenice Sokol	241,4	35	0	1:06:48
5	458	Novák Zdeněk	1939	Jihlava – Běžec Vysočiny – Spartak	225,9	25	3	1:03:35
6	57	Hotař Pavel	1963	Jihlava – Datalusk – Sp – So Bedřichov	213,5	25	1	52:18
7	305	Škrleta Jan	1946-23	Nová Včelnice	212,6	24	2	1:00:12
8	236	Procházka Zdeněk	1956	Jihlava – Bosch – Tesla	206,9	24	1	58:34
9	296	Vantuch Václav	1936-23	Jihlava – Sokol Bedřichov	194,3	24	0	1:00:03
10	96	Kurc Zdeněk	1952	Jihlava Běžec Vysočiny – Dalalusk – L 100	193,0	21	1	54:09

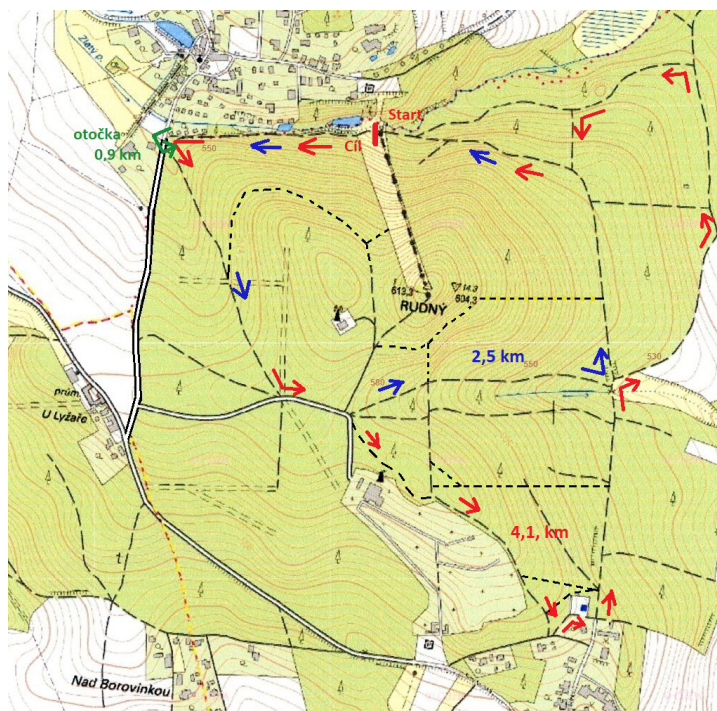
Historická tabulka Běhu vítězství – prvních deset míst ŽENY

Celkem je v tabulce 152 žen, 97 má jeden start.

poř.	poř. výkon	jméno	rok nar.	příslušnost	body	počet startů	počet vítězství	max. výkon
1	27	Fencíková Vladislava	1965	Chotěboř TJ CHS Turbo	111,6	12	5	1:09:49
2	17	Srbová (Vítová) Alena	1979	Jihlava Běžec Vysočiny	107,3	11	6	1:06:29
3	8	Kopřivová Jana	1966	Jihlava Spartak	88,8	9	8	1:02:42
4	4	Krčálová Olga	1978	Polná	60,0	6	6	1:00:27
5	13	Glierová (Šťastná) Renata	1985	Dcubavnik MS Brno	57,8	7	1	1:05:50
6	11	Polednová Hana	1980	Růžená TJ	46,0	5	1	1:04:55
7	22	Pomikalová (Kaňkovská) Martina	1986	Jihlava Běžec Vysočiny	45,8	5	0	1:08:10
8	79	Vávrů Vladimíra	1974	Dačice	42,9	5	1	1:18:51
9	10	Novotná Dagmar	1970	Chotěboř TJ CHS Turbo	39,4	4	2	1:04:50
10	37	Sochorová Věra	1978	Havlíčkův Brod	39,3	5	0	1:11:49

3. Okolo Rudného

Trať 5,8–8 km, závod zařazen 41x, 1976–1985, a 1994–dosud

V programu BV měl tento závod dvě období – od prvního ročníku v 1976 do roku 1985 a od roku 1994 dosud. Trať se opakovaně měnila.

1975–1985

První ročník se konal 18. 10. 1975. Startovali v něm tři muži a tři junioři.

V dalším roce byl u Rudného otevřen tzv. Areál zdraví vybudovaný lyžařským oddílem TJ Modeta Jihlava. Areál měl vyznačené standardní tratě. Toto značení je patrné na stromech dodnes. Závod byl vypisován pro všechny věkové kategorie a konal se v jarní části soutěže jako Běh míru pod záštitou Okresní mírové rady. V areálu bylo vyznačeno pět tratí. Bílá o délce 4 km, červená 3 km, modrá 2 km, žlutá 1,3 km a zelená 0,8 km. Start byl intervalový po 30 vteřinách. Startovalo se na rozcestí, které se nacházelo na počát-

ku dnešního parkoviště u lyžařského areálu. Legendárním místem závodu byl strmý výběh průsekem na vrcholek Rudného, kde se na 200 metrech překonával výškový rozdíl téměř 50 m. Jen velmi dobře trénovaní závodníci ho dokázali výběhem překonat dvakrát.

V letech 1982–85 byl zařazen do Běže dokonce vždy dvakrát – na jaře a na podzim.

Kvůli masivní těžbě dřeva byl závod plánovaný 25. 4. 1986 přeložen na Heulos jako Březinovy sady – jarní závod. Poté následovalo přerušení jeho zařazení do programu Běže.

V letech 1989–90 se lyžaři SK Jihlava opět na Rudný vrátili a pořádali zde závod mimo program Běže Vysočiny.

Do programu BV byl závod kolem Rudného zařazen v roce 1994, nahradil neuskutečněný závod Okolo Zborné. K původní trati se ale nebylo možno vrátit kvůli výstavbě telekomunikačního zařízení na vrchu Rudný a těžbě dřeva. Trasa závodu nejdříve vedla původním

směrem kolem plotu krematoria na modřínovou alej. Po 300 metrech z modřínové aleje odbočovala vlevo a dostala se na dolní konec sjezdovky, odkud pokračovala k asfaltové silnici do Zborné. Následně stoupala po lesní cestě na rozcestí u krematoria k místu startu. Délka okruhu byla 3250 m.

V letech 2005–06 závodníci mohli využít zázemí v hostinci ve Zborné. Od r. 2009 se startuje z dolní části sjezdovky, kde poskytuje zázemí Jan Havlíček, provozovatel sjezdovky.

Zatímco do r. 2008 závod většinou uzavíral sezonu BV, od r. 2009 se běhá v červnu.

Od r. 2000 je závod součástí i Mladého BV. Ženy kromě r. 1994 absolvují stejnou trať jako muži, běží ale poloviční vzdálenost. Od r. 2018 poloviční trať absolvují i běžci nad 70 let.